

Nr 54**Utbildningsutskottets betänkande i anledning av motioner angående yrkesstudier m. m. för lärare i gymnasieskolan.****Motionerna**

1973: 708 av fröken Hörlén m. fl. (fp) vari hemställs att riksdagen beslutar anhålla att Kungl. Maj:t utfärdar sådana anvisningar som gör det möjligt för lärare av i motionen angivna kategorier att någon gång under sin lärartjänstgöring ersätta denna med praktik inom näringslivet,

1973: 1263 av fröken Eliasson (c) och herr Stjernström (c) vari hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om en översyn av fortbildningsmöjligheterna för lärare på yrkesinriktade linjer i gymnasieskolan m. m. i enlighet med vad i motionen anförts.

Utskottet

I de förevarande motionerna behandlas frågor om lärares ledighet för yrkesstudier. Yrkesstudier innebär praktik inom företag m. m. och syftar till att läraren skall få praktisk erfarenhet av sitt yrkesområde genom att så långt möjligt direkt delta i det produktiva arbetet.

Sedan den 1 januari 1966 bestäms lönerna för flertalet statstjänstemän och vissa andra tjänstemän i offentlig verksamhet efter förhandlingar mellan statens avtalsverk och arbetsmarknadens huvudorganisationer. Enligt huvudprincipen regleras frågor om tjänstemans löneavdrag på grund av tjänstledighet och annan frånvaro genom bestämmelser i Allmänt avlöningsavtal för statliga och vissa andra tjänstemän (AST). Före den 1 januari 1966 reglerades hithörande frågor genom Kungl. Maj:ts bestämmelser i statens allmänna avlöningsreglemente (Saar), varvid en viss praxis beträffande ledighet för studier utbildades. Enligt denna praxis bedömdes det som angeläget från tjänstesynpunkt att lärare i läroämnen bedrev ämnesstudier, däremot inte att lärare i läroämnen bedrev yrkesstudier eller att lärare i yrkesämnena bedrev yrkesstudier eller ämnesstudier. Enligt vad utskottet erfarit har denna praxis i sina huvuddrag bevarats vid tillämpningen av 19 § A.6.b) AST.

I motionen 1973: 708 föreslås att lärare i ekonomiskt eller tekniskt ämne i gymnasieskolan skall kunna erhålla ledighet för yrkesstudier med bibehållna löneförmåner.

En ändring av praxis vid tillämpning av 19 § A.6.b) AST om ledighet

för studier är närmast en uppgift för arbetsmarknadens parter.

Utskottet vill i sammanhanget erinra om att även statens avtalsverk, om ledighet bedöms som särskilt angelägen, kan fatta beslut om löneavdraget. Enligt 18 § 6 mom. AST äger nämligen avtalsverket, om särskilda skäl föreligger, besluta att löneavdrag vid ledighet inte skall göras eller skall göras med lägre belopp än vad som anges i 18—21 §§ AST.

Enligt utskottets uppfattning bör därför motionen 1973: 708 inte för-
anleda någon riksdagens åtgärd.

Genom beslut den 9 september 1966, vilket går tillbaka på särskilda av Kungl. Maj:t före den 1 januari 1966 meddelade bestämmelser, har Kungl. Maj:t i skrivelse till skolöverstyrelsen förordnat om oavkortad lön till lärare vid bl. a. kommunala och landstingskommunala yrkes- skolor under tjänstledighet för deltagande i fortbildningskurs eller för yrkesstudier vid offentliga eller enskilda företag m. m. Enligt praxis medges ledighet för yrkesstudier under högst fyra veckor.

Kungl. Maj:t har sedermera genom skilda beslut, senast den 25 maj 1973, förordnat att bestämmelserna från år 1966 om ledighet för deltagande i fortbildningskurs och för yrkesstudier i tillämpliga delar skall gälla även beträffande motsvarande lärarkategorier i gymnasieskolan. Eftersom lärare inom utbildningen för lantbruk, skogsbruk och träd-
gårdsnäring före gymnasieskolans införande var underställda annan till-
synsmyndighet än skolöverstyrelsen och deras verksamhet därvid regle-
rades av särskilda bestämmelser, anses Kungl. Maj:ts nyssnämnda be-
stämmelser inte tillämpliga på dessa lärare. Lärare inom utbildningen
för lantbruk, skogsbruk och trädgårdsnäring, vilka före den 1 juli 1971
hade vissa möjligheter till ledighet för fortbildning i enlighet med de
bestämmelser och den praxis som gällde för den dåvarande under jord-
bruksdepartementet ställda utbildningen, har för närvarande varken
tidigare möjligheter eller den möjlighet till ledighet för deltagande i fort-
bildningskurs eller för yrkesstudier, som övriga lärare inom gymnasie-
skolans yrkesundervisning har genom Kungl. Maj:ts ovannämnda sär-
skilda beslut.

Utskottet har med det anförda velat ge den historiska bakgrunden till
dagens fortbildningssituation för lärare inom yrkesunder-
visningen.

I motionen 1973: 1263 tas upp frågan om yrkesstudier m. m. för lä-
rare inom utbildningen för lantbruk, skogsbruk och trädgårdsnäring.

Ifrågavarande lärarkategori har som framgått av det föregående
före gymnasieskolans införande haft vissa möjligheter till ledighet för
fortbildning m. m. Enligt utskottets uppfattning bör Kungl. Maj:ts be-
stämmelser från år 1966 om oavkortad lön under tjänstledighet för del-
tagande i fortbildningskurs eller för yrkesstudier i tillämpliga delar gälla

även lärare inom utbildningen för lantbruk, skogsbruk och trädgårdsnäring. Utskottet föreslår att riksdagen som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört om villkor vid yrkesstudier m. m. för lärare inom utbildningen för lantbruk, skogsbruk och trädgårdsnäring.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen avslår motionen 1973: 708,
2. att riksdagen som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet i anledning av motionen 1973: 1263 anfört om yrkesstudier m. m. för lärare inom utbildningen för lantbruk, skogsbruk och trädgårdsnäring.

Stockholm den 20 november 1973

På utbildningsutskottets vägnar

STIG ALEMYR

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Alemyr (s), Wikström (fp), Larsson i Staffanstorp (c), Mårtensson (s), Jönsson i Arlov (s), Nordstrandh (m), Wiklund i Härnösand (s), Elmstedt (c), Gustafsson i Barkarby (s), fru Gradin (s), herrar Johansson i Skärstad (c), Berndtson i Linköping (vpk), Stålhammar (fp), Nilsson i Norrköping (s) och Strindberg (m).

